

Dit is het eerste bericht van het meetprogramma Exoten (onderdeel van het Netwerk Ecologische Monitoring, NEM) in de Telganger. In Meetprogramma Exoten worden data verzameld van invasieve exoten van de Unielijst (EU-exotenverordening 1143/2014). Het gaat om wasbeer, wasbeerhond, muntjak, beverrat, muskusrat, Indische mangoeste, rode neusbeer en vier exotische eekhoorns met als doel om de trend van de soorten in de gaten te houden en een snelle stijging te kunnen detecteren. Het gaat om soorten die zich invasief kunnen ontwikkelen binnen de EU, en een gevaar kunnen vormen voor biodiversiteit, volksgezondheid of veiligheid. Het project heeft niet als doel om de dieren te bestrijden, dit is aan de provincies. In 2018 is het Meetprogramma Exoten opgestart met een pilotfase, in 2019 heeft deze pilotfase een vervolg gekregen en in 2020 zal het Meetprogramma Exoten worden uitgebreid tot dat uiteindelijk na een aantal jaar een landelijk netwerk ontstaat.

Figuur 1: Wasbeerhond op beeld wildcamera geplaatst door Ed Molenaar (vrijwilliger dassenwerkgroep Drenthe, 21 september 2019).

In 2018 is NEM Exoten laat in het jaar opgestart, waarbij door dassenwerkgroepen één maand wildcamera's zijn geplaatst op een aantal dassenburchten in Drenthe, om wasbeerhond vast te stellen. Hierbij werd één wasbeerhond vastgesteld. Ook werden door een deskundige van de Zoogdiervereniging één maand camera's geplaatst in Brabant voor muntjak en werden rondes gereden met een warmtebeeldcamera. Hierbij werden geen muntjaks aangetroffen. Daarnaast werden data van beverrat en muskusrat aangeleverd door de Unie van Waterschappen. Meldingen van invasieve exoten die werden gedaan op waarneming.nl, telmee.nl, tuintelling.nl, info@zoogdiervereniging.nl (waaronder exoten eekhoorns) werden gevalideerd. Alle data werden opgenomen in de NDFF.

In 2019 heeft deze pilotfase een vervolg gekregen door wederom één maand camera's te plaatsen. De locaties werden uitgebreid naar optimalere locaties voor wasbeerhond en wasbeer, de provincies werden uitgebreid naar Drenthe, Gelderland en Noord-Brabant. Dit was niet mogelijk geweest zonder de zeer snelle actie van 18 vrijwilligers. Er werden op drie locaties wasbeerbonden gefotografeerd, het gaat om minimaal twee dieren. De camera's waar in 2018 een wasbeerhond was gevonden, zijn sinds die tijd blijven staan. Er werden geen camera's geplaatst voor muntjak, maar wel werden er routes gereden in Noord-Brabant, waarbij met een warmtebeeldcamera naar muntjak is gezocht. Er werden wederom geen muntjaks aangetroffen. Ook van de overige soorten werden zoals in 2018 de data gevalideerd opgenomen in de NDFF.

Voor 2020 wordt de aanpak van 2019 wederom verder uitgebreid. De camera's voor wasbeer en wasbeerhond worden geplaatst in de zes grensprovincies. Dat betekent dat in Groningen, Overijssel en Limburg nieuwe vrijwilligers zullen worden gezocht. In Drenthe, Gelderland en Noord-Brabant zullen we de mensen weer vragen die in 2018 en 2019 hebben meegedaan, en aanvullend ook nieuwe mensen. Verder zal het warmtebeeldcameraonderzoek naar muntjak weer worden uitgevoerd, en zullen de meldingen van overige soorten worden gevalideerd. Alle data wordt opgenomen in de NDFF.

Auteur: Ellen van Norren

Team NEM Exoten:

[Ellen van Norren](#) (Landelijk coördinator), Wesley Overman, Elze Polman, Vilmar Dijkstra en Martijn van Oene

Figuur 2: Wasbeer © Richard Witte.